

«شرق» از تحرکات دیپلماسی غرب در قبال مذاکرات هسته‌ای ایران گزارش می‌دهد

دیپلماسی در وقت اضافه

تلاش برای احیای توافق در سایه محدودیت‌های زمانی

اشاره به همکاری نزدیک پاریس با مارکو رویپو و استیو ویتکاف، تاکید کرد که عدم تضمین منافع امنیتی اروپا می‌تواند به بازگشت تحریم‌های بین‌المللی منجر شود.
با این حال، بارو از تمایل ایران و آمریکا برای دستیابی به توافقی پایدار استقبال کرد و خواستار کاهش اقدامات بی‌ثبات‌کننده ایران در منطقه شد.
این اظهارات نشان‌دهنده رویکرد دوگانه اروپاست: «حمایت از دیپلماسی، اما با پیش‌شرط‌های سخت‌گیرانه».

دیوید لمی و تحرکات بریتانیا

در پیوست ادعاهای وزیر خارجه فرانسه با چاشنی ضد ایرانی، دیوید لمی، وزیر امور خارجه بریتانیا، نیز در ۹ اردیبهشت ۱۴۰۴ با انتشار بیامی در شبکه اجتماعی ایکس، از رایزنی با مارکو رویپو درباره برنامه هسته‌ای ایران و تحولات خاورمیانه خبر داد. لمی، که اخیرا به عمان سفر کرده بود، در دیدار با هیثم بن طارق، پادشاه عمان، و بدر بن حمد البوسعیدی، وزیر امور خارجه این کشور، بر حمایت لندن از مذاکرات مسقط تاکید کرد.
بیانیه وزارت امور خارجه عمان نیز از نقش میانجی‌گری مسقط در گفت‌وگوهای ایران و آمریکا برای دستیابی به توافقی صلح‌آمیز خبر داد.
سفر لمی به عمان، دومین تحرک دیپلماتیک بریتانیا در این کشور پس از بازدید همیش فالکونتر، معاون وزیر امور خارجه، بود.
فالکونر مذاکرات مسقط را «نخستین گام مهم» برای راه‌حل دیپلماتیک خواند و از آمادگی ترونیگای اروپایی برای پشتیبانی از گفت‌وگوها سخن گفت.
بیانیه وزارت امور خارجه بریتانیا در ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴ نیز بر تعهد لندن به جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای و استفاده از ابزارهای دیپلماتیک تاکید کرد.

جزئیات مذاکرات ایران و آمریکا

به موازات تحرکات دیپلماتیک اروپا، آژانس و آمریکایی‌ها، موضوع دیگر ناظر به خروجی

تخفیف ۳۰٪

شماره تلفن سفارشات ۰۲۱۸۸۹۴۲۰۳۵ | ۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴

شامل تمامی محصولات

کد تخفیف: norouz1404

کتاب‌های زیر با تخفیف ویژه عرضه می‌شوند:

روایت محمّد سان | **روایت فرهنگی** | **روایت فناوری** | **روایت والا** | **کتاب توسعه** | **عبدال وفاقانیت** | **کفر محله** | **روایت داریوش** | **شکاف حکمرانی** | **آخرین دیپلمات** | **شکریستان و زهرستان** | **دور مانده از توسعه** | **ضریة سخت**

شرق روزانه خبر

پزشکیان در نشستی با مسئولان معاونت توسعه روستایی؛ برنامه‌های توسعه با تکیه بر داده‌های دقیق از ظرفیت‌های هر منطقه تدوین شود

رئیس‌جمهور با بیان اینکه متأسفانه داده‌های به‌روز و دقیقی از ظرفیت‌ها و زمینه‌های توسعه مناطق مختلف کشور موجود نیست، گفت: نه به‌طور دقیق مشخص است که مناطق مختلف چه ظرفیت‌ها و استعدادهایی دارند، نه برنامه مشخصی برای بهره‌برداری بهینه از این ظرفیت‌ها وجود دارد و نه مشخص است اگر منطقه‌ای ظرفیت توسعه ندارد، برای آن چه باید کرد.
به گزارش ایستنا، مسعود پزشکیان پیش‌ازظهر دیروز با حضور در معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم، ضمن بازدید از برخی بخش‌های این معاونت و شنیدن گزارش‌های ارائه‌شده از سوی مهندس عبدالکریم حسین‌زاده مسئول معاونت و تعدادی از معاونان و مدیران آن، در سخنان کوتاهی، نکات و نظرات خود را درباره این گزارش‌ها و مأموریت‌ها و اقدامات معاونت توسعه روستایی بیان کرد.
رئیس‌جمهور ضمن قدردانی از تلاش‌ها و اقدامات انجام‌شده در این معاونت در ماه‌های گذشته اظهار کرد: طراحی و اجرای سامانه‌های یکپارچه برای پایش کیفیت و کمیت پیشبرد اقدامات در حال انجام در سراسر کشور، اقدام بسیار مفیدی است، اما باید در کنار آن، داده‌های مربوط به هر بخش، شهرستان و استان نیز جمع‌آوری و بررسی شود تا مشخص شود هر منطقه چه ظرفیت‌هایی دارد و براساس داده‌های جمع‌آوری‌شده، برای توسعه هر منطقه چه اقداماتی می‌توان انجام داد یا اساسا آن منطقه زمینه توسعه دارد یا خیر.
پزشکیان با اشاره به تجربیات مدیریتی خود افزود: متأسفانه داده‌های به‌روز و دقیقی از ظرفیت‌ها و زمینه‌های توسعه مناطق مختلف کشور موجود نیست؛ نه به‌طور دقیق مشخص است مناطق مختلف چه ظرفیت‌ها و استعدادهایی دارند، نه برنامه مشخصی برای بهره‌برداری بهینه از این ظرفیت‌ها وجود دارد و نه مشخص است اگر منطقه‌ای ظرفیت توسعه ندارد، برای آن چه باید کرد.
رئیس‌جمهور با تاکید بر ضرورت بهره‌گیری از همه توانمندی‌های علمی و دانشگاهی کشور در زمینه شناسایی و احصای ظرفیت‌ها و استعدادهای مناطق مختلف کشور تصریح کرد: متأسفانه برخی طرح‌های توسعه‌ای تهیه و تدوین‌شده در کشور، جامعیت و دوران‌بینشی کافی نداشته و حتی قبل از اتمام اجرا، به اصلاح و بازبینی نیاز پیدا می‌کنند، درحالی‌که اگر این طرح‌ها براساس داده‌های کافی و دقیق و به‌روز تهیه می‌شدند، از جامعیت بیشتری برخوردار می‌شدند.
پزشکیان اضافه کرد: وقتی طرح‌های توسعه‌ای با جامعیت و دوران‌بینشی مناسب تدوین شوند، به‌طور طبیعی همه ظرفیت‌های کشور شناسایی و لحاظ و برای هم‌افزا و به خدمت گرفتن آنها نیز برنامه‌ریزی می‌شود.
بر این اساس، ظرفیت‌ها و توانمندی‌های کشور از عرصه آموزش تا اقدام و عمل و نظارت در یک راستا تعریف و هم‌افزا می‌شوند.
رئیس‌جمهور گفت: اگر نگاه و روش عمل خود را اصلاح نکنیم، نمی‌توانیم انتظار تغییر داشته باشیم.
اگر راهکارها و سیاست‌هایی که تاکنون اجرا شده، نتیجه‌بخش بود، شاهد وضعیت امروز نبودیم.
اجرای همان نگاه‌های ناکارآمد باعث صرف هزینه و وقت زیادی در روستاها شد که ثمربخش نیز نبود و با وجود تلاش‌های صورت‌گرفته، شاهد تخلیه بسیاری از روستاها بودیم.
پزشکیان همچنین با اشاره به گزارش ارائه‌شده درباره اقدامات انجام‌شده در طرح احیای واحدهای اقتصادی راکد، خاطر‌نشان کرد: راهکارهای علمی می‌گویند که ۸۰ درصد مشکلات به ۲۰ درصد مسائل مربوط است و اگر این ۲۰ درصد رفع شوند، مشکل آن بخش ۸۰درصدی رفع خواهد شد.
با جمع‌آوری داده‌های دقیق سعی کنید به‌جای تمرکز بر حل مشکلات جزئی، اولویت را به حل مشکلاتی بدهید که واحدهای اقتصادی بیشتری را تحت تأثیر قرار داده است.
این طرح باید در معاونت توسعه روستایی به سرانجام برسد.
رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به انتقاد مطرح‌شده در گزارش مربوط به مدیریت برنامه توسعه عدالت آموزشی و رفع کاستی‌های فضاهای آموزشی مبنی بر عدم ارائه اطلاعات و داده‌های به‌روز و دقیق از سوی دستگاه‌های دیگر به معاونت توسعه روستایی، بر ضرورت ارائه و تجمیع هرچه سریع‌تر این اطلاعات و داده‌ها در این معاونت تاکید کرد.

سه دور مذاکرات بین ایران و ایالات متحده با میانجی‌گری عمان است. دور سوم مذاکرات ایران و آمریکا در مسقط، که در ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴ برگزار شد، به گفته نیویورک‌تایمز، فضایی «جدی و سازنده» داشت. یک مقام آگاه به این روزنامه گفت که مذاکرات چهار ساعت طول کشید و هر دو طرف چارچوب‌هایی ارائه کردند، اما توافقی حاصل نشد.
مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران، در گزارش خود به کمیسیون امنیت ملی مجلس، جزئیات بیشتری ارائه کرد. به گفته ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون، مذاکرات در دو بخش اصلی متمرکز بود که شامل «اطمینان از صلح‌آمیزبودن برنامه هسته‌ای ایران و لغو همه تحریم‌ها» می‌شد.

تخت‌روانچی تاکید کرد که غنی‌سازی در داخل ایران و اثربخشی لغو تحریم‌ها خط قرمزهای تهران هستند. او از مواضع متناقض آمریکا انتقاد و تاکید کرد: «مذاکرات به دنبال تدوین چارچوبی برای ورود به جزئیات است. موضوعات مطرح‌شده شامل لغو تحریم‌های نفتی، پتروشیمی، گاز، کشتیرانی، بانکی، تجاری، صنعتی، معدنی، حمل‌ونقل، و بیمه، آزادسازی منابع مالی ایران در خارج، و خاتمه پرونده ایران در شورای امنیت و شورای حکام بود».
تخت‌روانچی همچنین از مذاکرات کارشناسی و جلسات رؤسای هیئت‌ها خبر داد و گفت: «دور بعدی مذاکرات در ۱۳ اردیبهشت برگزار خواهد شد. هرچند مکان آن مشخص نیست». البته زمزمه تغییر زمان این مذاکرات هم شنیده می‌شود.

خطوط قرمز ایران

اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ تاکید کرد که غنی‌سازی در داخل و لغو مؤثر تحریم‌ها خط قرمزهای ایران هستند. او افزود که هیچ توافقی در جزئیات حاصل نخواهد شد مگر اینکه چارچوب کلی مد نظر تهران لحاظ شود.
عباس عراقچی نیز مذاکرات را صرفا هسته‌ای خواند و تصریح داشت که ایران درباره برنامه موشکی یا قدرت منطقه‌ای خود مذاکره نخواهد کرد.
تخت‌روانچی نیز در گزارش خود به مجلس، غنی‌سازی صفر و مذاکره درباره توان دفاعی را خط قرمز دانست و هشدار داد که فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند به خروج ایران از معاهده منع اشاعه (NPT) منجر شود.

ایران مدل‌هایی مانند «برچیدن کامل برنامه هسته‌ای» (مدل لیبی) یا «واردات سوخت هسته‌ای» (مدل امارات) را رد کرده و بر حق غنی‌سازی در داخل تاکید دارد.
آن‌طور که تابناک هم در مطلب خود آورده است، اندیشکده آمریکایی مؤسسه کشورهای عربی خلیج فارس در واشنگتن گزارش داد که ایران پیشنهاد کاهش ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد خود را در ازای تخفیف اولیه تحریم‌ها مطرح کرده، اما لغو تحریم‌های ثانویه و تضمین تعهدات آمریکا چالش‌هایی جدی ایجاد کرده است.

چالش‌های مذاکرات از اختلافات فنی تا برداشت‌های متفاوت سیاسی

هرچند پس از سه دور مذاکره، دو طرف ایرانی و آمریکایی از سازنده‌بودن گفت‌وگوها خبر داده‌اند، اما بی‌شک مذاکرات با چالش‌های متعددی مواجه است. از نظر فنی، موضوعاتی مانند میزان غنی‌سازی، زمان گریز هسته‌ای، نگهداری ذخایر اورانیوم و نظارت بر تأسیسات هسته‌ای از موارد اختلافی هستند.
گروسی اخیرا تاکید کرد که حل مسائل نظارتی، مانند دوربین‌ها و بازرسان، برای بازگرداندن شفافیت ضروری است.
از نظر سیاسی، مواضع متناقض آمریکا، به گفته تخت‌روانچی، مذاکرات را بیچیده کرده است. مارکو رویپو، وزیر خارجه آمریکا، بر توقف غنی‌سازی در ایران و واردات اورانیوم از خارج تاکید دارد، در حالی که ایران این شرط را غیرقابل قبول می‌داند.

تعیین تکلیف لغو تحریم‌ها

در راستای اختلافات مطرح‌شده، لغو مؤثر تحریم‌ها یکی از خواسته‌های کلیدی ایران است که به نظر می‌رسد احتمالا آمریکایی‌ها سیاست شفافی را در این باره اعمال نکنند؛ چراکه تجربه برجام نشان داد لغو ظاهری تحریم‌های هسته‌ای تأثیر محدودی بر اقتصاد ایران خواهد داشت، اما نمی‌توان به برچیده‌شدن کامل و دائمی رژیم تحریم‌های آمریکا امیدوار بود.
لذا ایران خواستار رفع تحریم‌های ثانویه، آزادسازی منابع مالی و دسترسی به ترانکش‌های دلاری است.
با این حال، اندیشکده آمریکایی هشدار داد حتی در صورت موافقت دولت آمریکا با تخفیف تحریم‌ها، قوانین کنگره، مانند قانون تحریم‌های ایران (ISA)، مانع جدی هستند.
لغو این تحریم‌ها نیازمند اقدام کنگره است که به دلیل اکثریت جمهوری خواه، بعید به نظر می‌رسد.

نقش اروپا و اتهامات منطقه‌ای

همان‌طور که از مواضع وزیر خارجه فرانسه برمی‌آید اروپا، به‌ویژه پاریس، رویکردی دوگانه اتخاذ کرده است. بارو به موازات حمایت از مذاکرات، اتهاماتی دیگری را هم درباره نقض تعهدات و اقدامات بی‌ثبات‌کننده ایران مطرح کرد.
این اتهامات، همراه با تهدید بازگشت تحریم‌ها، نشان‌دهنده فشار اروپا برای گرفتن امتیازات بیشتر از ایران است.
با این حال، اظهارات اسماعیل بقائی مبنی بر اینکه گذارداشتن اروپا از مذاکرات «انتخاب خودشان بود»، نشان می‌دهد که تهران به دنبال بازگرداندن اروپا به گفت‌وگوها، مانند پیشنهاد مذاکره در رم، است.
اخیرا رویترز در گزارشی ادعا کرد که ایران پیشنهاد آغاز گفت‌وگوها با اروپا در روز جمعه پیش‌رو به میزبانی رم را داده است.

محدودیت زمانی

اگرچه ایران طی روزهای اخیر در کنار ادامه مذاکرات با آمریکایی‌ها فصل جدیدی از تنش‌زدایی با آژانس و همچنین اروپا را در دستور کار قرار داده است، ولی باید در نظر داشت که با نزدیک‌شدن به انقضای قطع‌نامه ۲۲۳۱ در مهر ۱۴۰۴، زمان برای دستیابی به توافق محدود است.
گروسی از ضرورت نتیجه‌گیری ظرف چند هفته سخن گفت، در حالی که فالکونر و بارو بر فوریت دیپلماسی تاکید کردند.
نشست شورای حکام در خرداد ۱۴۰۴ نیز می‌تواند با صدور قطع‌نامه‌ای علیه ایران، بهانه‌ای برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه فراهم کند.
در این بین عمان به عنوان میانجی کلیدی، نقشی محوری در تسهیل مذاکرات ایفا می‌کند.
سفرهای مکرر مقامات بریتانیایی به مسقط و بیانیه وزارت امور خارجه عمان نشان‌دهنده حمایت این کشور از گفت‌وگوهای صلح‌آمیز است.
عمان با میزبانی دوره‌های مختلف مذاکرات، فضایی برای تبادل چارچوب‌ها و کاهش اختلافات فراهم کرده است.
بیانیه عمان بر تمرکز مذاکرات بر اهداف صلح‌آمیز و ثبات منطقه‌ای تاکید دارد.

مذاکرات کنونی فرصتی برای احیای منافع متقابل در چارچوب برجام فراهم کرده است. تمایل ایران و آمریکا به توافقی پایدار، پیشرفت در مذاکرات مسقط و همکاری ایران با آژانس، نشانه‌های مثبتی هستند.
با این حال، تهدیداتی مانند عدم هماهنگی میان آمریکا و اروپا، فشارهای داخلی در هر دو کشور و اختلافات فنی و سیاسی، مذاکرات را شکننده کرده است.
اتهامات اروپا درباره فعالیت‌های منطقه‌ای ایران و اصرار آمریکا بر گنجاندن برنامه موشکی در مذاکرات، می‌تواند به بن‌بست منجر شود.
ایران با تاکید بر خطوط قرمز خود، به دنبال توافقی است که هم حق غنی‌سازی را تضمین کند و هم تحریم‌ها را به صورت مؤثر لغو کند.
پیشنهاد کاهش ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد در ازای تخفیف تحریم‌ها، نشان‌دهنده انعطاف تهران است، اما محدودیت‌های قانونی در آمریکا و فشارهای کنگره، چشم‌انداز توافق را مبهم کرده است.
حالا باید دید که در دور چهارم چه شرایطی برای حل این اختلافات و رسیدن به یک راه‌حل مرضی‌الطرفین رقم خواهد خورد که خروجی آن، برد-برد برای تهران، واشنگتن، اروپا، آژانس و... باشد.